

Устоличен нови предстојател Албанске Православне Цркве

Свечано устоличење Његовог блаженства Архиепископа тиранског и све Албаније г. Јована одржано је 29. марта 2025. године у Саборној цркви Васкрсења Христовог у Тирани.

Овај историјски тренутак означава почетак нове ере за Албанску Православну Цркву после упокојења блажене успомене Архиепископа Анастасија, који је више од тридесет година подизао Цркву из рушевина безбожног атеизма. Свечаност је почела уласком новоизабраног Архиепископа Јована у Саборну цркву у присуству представника свих помесних Православних Цркава, дипломатских мисија, верских поглавара, државних званичника и великог броја верника. Преосвећени Епископ крујски Анастасије је прочитао одлуку Светог Синода о избору новог Архиепископа, док је Митрополит аполонијски Николај, у име Светог Синода, новом Архиепископу уручио предстојатељски жезал. Архиепископ Јован је изразио дубоку захвалност Богу и свима који су допринели препороду Албанске Православне Цркве, посебно истичући подвиг Архиепископа Анастасија који ће му бити узор у предстојећој служби:

– Мој претходник није био задовољан само обновом зидова и физичке

инфраструктуре Цркве, већ је његов суштински напор био да изгради Цркву у којој ће се Бог славити у духу и истини без подела. Јачао је јединство унутар Цркве, трудио се да одржи равнотежу између „Јеванђеља Царства” и „Друштвеног Јеванђеља”, да заштити вредности брака и породице, очува и ојача верски суживот у Албанији и подстиче младе да воле своју отаџбину и да је не напуштају. Ја ћу се лично трудити свим силама да служим стаду које ми је од Бога поверено, увек имајући на уму речи Господње да син човечији није дошао да му служи, него да служи.

У свечаности устоличења новог Архиепископа Албанске Православне Цркве, поред председника државе, председника парламента и министара, присуствовали су грчки министри одбране и образовања, делегација Ватикана, као и представници свих помесних Православних Цркава. Српску Православну Цркву су представљали митрополити рашко-призренски Теодосије и нишки Арсеније.

У првом интервјуу који је, као поглавар Албанске Православне Цркве дао за Национални гласник (Εθνικό Κήρυκx) 21. марта 2025. године, Архиепископ Јован је поручио да се осећа почаствовано, али и да је свестан тежину нове позиције и одговорности која иде уз њу: – Можда нам то помаже да будемо смиренији. Надамо се да ће нам благодат Господња помоћи. Имали смо доброг учитеља, архиепископа Анастасија, и његовим примером ћемо се увек водити. Кажемо себи да нам Бог можда неће судити само по резултатима, јер не зависи све од нас, него да ће нам судити према нашим напорима. Морамо уложити велике напоре да помогнемо Цркви, да помогнемо људима и кроз то да помогнемо и себи самима. Изражавамо благодарност свима, јер као што сам рекао, осећамо велику одговорност и морамо да се потрудимо да дамо више од себе и да разумемо друге људе. Ми смо ту због људи, нису људи ту због нас. Ми смо ту због Цркве, није Црква ту због нас. То су биле моје мисли.

У истом интервјуу Блажењејши г. Јован се присетио и свог познанства са својим славним претходником, блажене успомене Архиепископом Анастасијем: – Када сам био на Богословском факултету Часног Крста, Архиепископ Димитрије, који је тада био Митрополит Верије, рекао ми је да је један његов близак пријатељ отишао у Албанију. Прочитао сам нешто у новинама и тако сам ступио у контакт са Архиепископом Анастасијем и рекао му да желим да дођем када завршим факултет. Био је веома срећан и охрабривао ме је да дођем. Многи у албанској заједници у Бостону су очекивали да постанем свештеник у Сједињеним Америчким Државама. Међутим, размишљао сам да у Сједињеним Америчким Државама један

свештеник мање-више не би направио велику разлику, док је у Албанији постојала потреба за свештенством. И сада, после тридесет година, мислим да је то била исправна одлука не само због мог избора, него што сам имао исправну мисао пре тридесет година: то је моја земља, рођен сам овде, одрастао сам овде, дакле моја је дужност била да служим овде. Током ове три деценије био сам веома близак са Архиепископом Анастасијем. Прошли смо заједно све проблеме, многе жалости и многе радости. Говорио је да трон Архиепископа у Албанији није трон славе, већ трон Крста. Свесни смо да је Крст пут ка Васкрсењу. Ако проповедамо Крст, не треба да се бојимо. Те мисли су ме навеле да прихватим ову одговорност, јер у Албанији није лако, али сада нигде више није лако. Свет постаје глобализован, тако да се суочавамо са проблемима читавог света.

О проблемима са којима се суочава Албанска Православна Црква данас, Архиепископ Јован је казао: – Црква не жели да буде богата, него да служи, али да би служила треба да плаћа плате свештеницима, школама, а има и многе друге потребе. Налазимо се у једном процесу, али архиепископ Анастасије је оставио заоставштину. Био је далековид човек и изградио је хидроелектране, које сада доносе неке приходе Цркви. Када бисмо имали и осталу имовину било би нам много лакше. Наш задатак сада је да сведочимо Јеванђеље друштву које је изгубило своје вредности. Разарање нису претрпеле само зграде и инфраструктура Цркве, него и људске душе, а наш главни задатак је сада да оживимо те душе, да посејемо семе наде. Већина наших прихода нам сада долази од хидроелектрана и прилога верника. Сада све више људи схвата да треба да подржава Цркву. Све су уништили, али сада, мало помало, људи се радују, дају своје прилоге. Што су ближи Цркви, то је боље за њихову душу и њихов духовни живот. Држава финансијски веома мало помаже Цркву, а ово важи и за све верске заједнице у Албанији. Дају нешто, али то није довољно да реши наше проблеме. Најбоље би било када би нам вратили имовину која нам је припадала. Плате свештеницима даје Црква. Имамо један централни рачун. Свака митрополија даје 40% својих прихода центру у Архиепископији. Неке митрополије имају веће приходе, друге мање, али се сви свештеници плаћају подједнако, зато што сви врше исто дело. Средњи месечни доходак једног свештеника износи око 600 евра, а покривамо и њихово здравствено осигурање. Архиепископ је основао клинику у Тирани, где сви свештеници добијају бесплатну медицинску негу.

Новоизабрани Архиепископ Јован је тридесет и две године био близак

сарадник блажене успомене Архиепископа Анастасија, од чега двадесет седам година као Митрополит корчански, у пастирском раду, обнови Цркве, развоју богословског образовања и јачању добротворне делатности Цркве. Пошто је дипломирао са одличним успехом на теолошким студијама у Сједињеним Америчким Државама, вратио се у Албанију да заједно са Архиепископом Анастасијем допринесе опоравку порушене Цркве Албаније. Од 1993. године ради као професор на Богословској академији у Драчу, преводи богословске текстове, аутор је првог текста Догматике на албанском језику. Основао је часопис „Темпули“, представљао Цркву на међуправославним и међухришћанским сусретима, а одликован је истакнутим признањима за допринос култури, образовању и међуверском дијалогу.

Архиепископ Јован (Пелуш) је рођен 2. јануара 1956. године у Тирани. У раној младости, у време најжешћег верског прогона, тајно га је крстио свештеник Козма, касније Епископ аполонски. Од 1979. до 1990. године ради у Психијатријској болници у Тирани, на Одељењу за рехабилитацију кроз радну терапију, а затим одлази у Сједињене Америчке Државе, где студира теологију на Грчкој православној богословској академији Светог Крста у Бостону. Пошто је дипломирао 1993. године, враћа се у Албанију и предаје на Богословској академији у Драчу. За ђакона је руколожен 27. фебруара 1994. године, а за свештеника 4. децембра исте године. Следеће године наставља богословско усавршавање на Академији Светог Крста у Бостону. Чин архимандрита добија 1996. године. Године 1997. је постављен за декана Богословске академије у Драчу, а 18. јула 1998. године је изабран је Митрополита корчанског. Приредио је и превео многобројне књиге, као и чланке у страним и домаћим часописима и научној периодици. Поред матерњег албанског језика, говори енглески, француски, италијански, грчки и латински језик. После смрти архиепископа Атанасија, 26. јануара 2025. године, изабран је за мјестобљуститеља архиепископског трона, а 16. марта 2025. године је изабран за Архиепископа Тиране и све Албаније.

mitropolija.com